

APOKSIOMEN SE VRAĆA OTOKU VITALNOSTI ■ SVEČA

Odbrojavanje

Za točno 20 dana Muzej Apoksiomena otvorit će svoja vrata, a otočna i svjetska javnost dobiti priliku da vidi čuvenu statuu. Na svečano otvorenje stižu predsjednica Grabar-Kitarović, brojni ministri i veleposlanici, a goste će zabavljati ansambl Antifonus, Zagrebački kvartet gitara te Tony Cetinski

Anja TOMOVIĆ

Još samo dvadeset dana dijeli nas od trenutka kada će Muzej Apoksiomena u Malom Lošinj otvoriti svoja vrata, a otočna i svjetska javnost dobiti priliku da »uživo«, iz prve ruke razgleda antičku brončanu statuu koja je zaludjela stručnjake diljem svijeta. Nakon devet godina dugog putovanja i boravka u najznačajnijim svjetskim muzejima, čuveni kip atleta stiže na Lošinj u čijem je akvatoriju i naden, u Muzej Apoksiomena – koji već 30. travnja otvara svoja vrata. Tog dana, na svečanom otvorenju na koje stižu predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović, brojni ministri i veleposlanici, odvijat će se niz događaja kojima će se zaokružiti cjelokupan proces povratka Apoksiomena na Lošinj. Za kulturno-zabavni program zaduženi su vokalni ansambl Antifonus, te Zagrebački kvartet gitara, dok će na malošinjском trgu sve prisutne zabavljati Tony Cetinski.

Inače, koncept Muzeja Apoksiomena, definiran Uvjetima o izlaganju i čuvanju

statue, predviđen je na način da se posjetitelji u grupi od 15 do 20 osoba u vremenskim intervalima od 20 do 30 minuta osobno uvjere u veličanstvenost kako statue, tako i same građevine – bivše Palače Kvarner. Pri kupnji ulaznica dobit će se točno vrijeme ulaska na izložbu. Ideja je svim posjetiteljima kroz devet scena svake prostorije, vezane uz vrijeme helenizma, pružiti posebne osjetilne doživljaje. Također, Grad Mali Lošinj odlučio je po otvorenju svojim građanima tjedan dana osigurati besplatan ulaz nakon čega se kreće s redovnom naplatom.

Pritom treba istaknuti da, koliko je sama statua jedinstvena i impresivna, iste te osobine krasi i njen dom, zgradu Palače Kvarner, preobraženu u jedinstveni muzej. Cjelokupnu investiciju izgradnje nekadašnje palače te svih neophodnih uvjeta i kriterija Hrvatskog restauratorskog zavoda, kao i uvjete održavanja statue i stalnog postava financirali su Grad Mali Lošinj i Ministarstvo kulture RH kao suosnivači muzeja, u

što je ukupno utrošeno 21,8 milijuna kuna, a svoj doprinos dala je i Primorsko-goranska županija uloživši više od 300 tisuća kuna.

U realizaciji projekta muzejskog postava, uz Radnik Križevci d.d., sudjelovali su Hrvatski restauratorski zavod, Regeneracija d.o.o. i Atelier »D«. Gradsko vijeće usvojilo je prijedlog proračuna Muzeja za 2016. u iznosu od 3,158 milijuna kuna, koji snose suosnivači Mali Lošinj i Ministarstvo kulture u jednakim omjerima. U tijeku je i izrada pravilnika o sistematizaciji temeljem kojeg će biti raspisan natječaj za zaposlenike muzeja.

Start u plavoj sobi

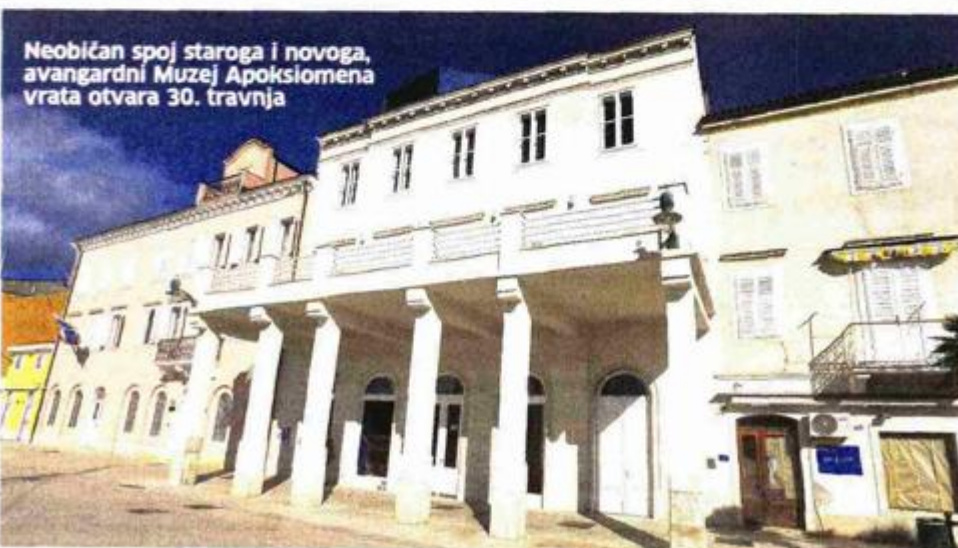
Projekt rekonstrukcije palače Kvarner za Muzej Apoksiomena izveden je temeljem prvonagrađenog idejnog rješenja arhitektonskog biroa d.o.o. Randić-Turato, a temeljem natječaja odabran je i vizualni identitet Muzeja, rješenje dizajnera Luke Predragovića.

Čitav muzej posvećen je statui Apoksiomena čija priča započinje već pri samom

TKO JE APOKSIOMEN?

Antički brončani kip atleta, visok 192 cm, pronađen 1997., a izvađen iz podmorja između otočića Vele Orjule i otoka Lošinja još 27. travnja 1999. godine, jedina je zasad pronađena velika bronca na istočnoj obali Jadrana, a pretpostavlja se da je u more dospio početkom 1. stoljeća, kamo su ga tijekom jaka nevremena bacili s broda zbog opasnosti od prevrtanja ili čak kao žrtvu bogovima za siguran nastavak putovanja. Tri godine prije izranjanja slučajno ga je otkrio sportski ronilac i amater fotograf iz Belgije Rene Wauters na dubini od 45 metara. U istraživanju lokaliteta i vadenju kipa sudjelovali su znanstvenici iz pet zemalja, a preduvjet za restauraciju bila je desalinizacija koja se vršila do listopada 2000., nakon čega su krenuli šestogodišnji konzervatorsko-restauratorski radovi, da bi velikan naposljetku prvi put bio predstavljen na izložbi u Arheološkom muzeju u Zagrebu u svibnju 2006. Kip predstavlja mladog sportaša u trenutku dok čisti strigil (strugaljka) kojim je sa svoga tijela sastrugao prašinu i znoj nakon nat-

jecanja. Tijekom restauracije, istraživanjem materijala i stila izrade kip je datiran u 2.-1. st. pr. Kr., a prototip na temelju kojega je izrađen, znatno je stariji, iz sredine 4. st. pr. Kr. Od osam dosad poznatih varijacija prototipa Apoksiomena, od kojih je najpoznatiji kip iz Kunsthistorisches Museuma u Beču, otkriven 1896. u Efezu, lošinjски je kip najcjelovitiji i najbolje sačuvan. Iako je autor nepoznat, njegova ljepota i vrsnoća izrade govore o vrhunskom majstoru. Gdje god se pojavi izaziva oduševljenje i interese velikog broja ljudi, a nije neobično da je bio i glavna tema stručne konferencije »Definiranje ljepote: tijelo u antičkog grčkoj umjetnosti« održane u British Museumu. Iako je izložen zajedno sa 120 najznačajnijih antičkih skulptura svijeta, Apoksiomenu je dana velika važnost s naglaskom na pronalazak, restauraciju, očuvanje te povijesno i umjetničko značenje, o čemu govori podatak da je bio posebno istaknut na samom ulazu u muzej koji se smatra najposjećenijim od svih 300 londonskih muzeja i galerija.

Neobičan spoj staroga i novoga, avangardni Muzej Apoksiomena vrata otvara 30. travnja

21,8 milijuna kuna utrošeno je u izgradnju nekadašnje palače te zadovoljavanje svih uvjeta

ANO OTVORENJE JEDINSTVENOG LOŠINJSKOG MUZEJA ZAKAZANO ZA 30. TRAVNJA

e je počelo...

DEVET SCENA

Kroz devet vremenski i prostorno oblikovanih scena posjetitelji svim osjetilima doživljavaju kompletnu Apoksiomenu priču, od njegova pronalaska do povratka na otok

ulasku, u plavoj sobi prizemlja. Predviđeno je da grupa od 15 do 20 osoba u vremenskim intervalima od 30 minuta prođe redom sve prostorije muzeja koje vode do one centralne, u kojoj je smještena statua. Pri stvaranju projekta, postavilo se pitanje kako prezentirati tako savršenu skulpturu koja se nalazi izvan svakog vremenskog i fizičkog konteksta kojem je bila namijenjena, a u isto vrijeme izvesti uzbudljiv i razumljiv muzejski postav. I rodila se ideja o devet vremenski i prostorno oblikovanih scena u kojima posjetitelji od trenutka ulaska svojim osjetilima doživljavaju kompletnu Apoksiomenu priču, od njegova pronalaska do povratka na otok. Ovakvo slaganje i isprepletanje sadržaja muzeja s jedne strane i javne namjene s druge, omogućuje spoznaju raznih dijelova i sadržaja građevine, smatra arhitekt Idis Turato.

Pored Apoksiomena, kao glavnog i jedinog originalnog elementa arheološkog postava, Muzej se sastoji i od niza veoma specifičnih i specijalizirano osmišljenih prostorno-programskih cjelina, a svaka je definirana programom postava, dok različiti materijali i oblici izložbenih soba predstavljaju niz prostornih sekvenci muzeja koje doživljavamo prolaženjem i hodanjem u strogo definiranom slijedu. Apoksiomenuvo definirano tijelo umetnuto je u prostor definiran vanjskim zidovima i krovom postojeće palače Kvarner.

»Staro u novom«

Nova zgrada Muzeja na neki je način »umetnuta« u staru

zgradu Palače Kvarner. Preostali dijelovi, između te dvije zgrade materijaliziraju prateće, poslovne i administrativne sadržaje Muzeja čime se ostvaruje višeslojno iščitavanje arhitekture novog Muzeja, ali i slojeviti, bogati scenarij korištenja Palače Kvarner, kao centralnog generatora događanja Malog Lošinja, bilo kroz višekratno, dnevno ili noćno korištenje prostora. Muzej je koncipiran suprotno od do sada uvrježene percepcije koju imamo o muzejima, s obzirom na potpuno individualiziran pristup prezentacije artefakta. Radi se o potpuno različitim pojmovima ljepote. S jedne strane imamo savršenstvo statue Apoksiomena, dok stara palača Kvarner iz 19. stoljeća, svojim rješenjem predstavlja arhitektonski iskorak 21. stoljeća. Čar se nalazi upravo u toj dijametralno suprotnoj ljepoti vremenski tako udaljenih »svjetova«. Radi se o potpunom novom, do sada neispričanom pristupu muzeja na ovim prostorima. To je suvremen, avangardan muzej koji zadovoljava sve upotrebne arhitektonske elemente koje takav postav zahtijeva, a uspješno potiče i efekt konstantnog

iznenađenja kod posjetitelja, već od samog ulaska, objašnjava privremena ravnateljica Muzeja Ingrid Stanković, iznimno zadovoljna što su zahtjevni tehnički uvjeti ispunili sve kriterije restauratora. Muzej udovoljava svim tehničkim uvjetima, s reguliranim grijanjem i hlađenjem ovisno o godišnjem dobu, kontrolom vlage itd... a sve te sustave isporučile su najbolje hrvatske tvrtke. Prostor stalnog postava muzeja isprepliće se s javnim prostorima koji će služiti raznim društvenim i kulturnim događanjima te programima. Prostor živi dvostrukim životom! Stanković je apostrofirala i nesebično zalaganje gradonačelnika Garija Cappellija koji je prepoznao jedinstveno

„S jedne strane imamo savršenstvo statue Apoksiomena, dok stara palača Kvarner iz 19. st, svojim rješenjem predstavlja arhitektonski iskorak 21. stoljeća

Idis Turato

CIJENE ULAZNICA I RADNO VRIJEME

Prema prijedlogu cijena ulaznica Muzeja Apoksiomena za period od 1. travnja do 1. studenog, jednokratna ulaznica u Muzej iznosit će 75 kuna po osobi, a za osobe od 12 do 18 godina, studente te posjetitelje starije od 65 godina 40 kuna. Cijena obiteljske ulaznice (2+2) bit će 115 kuna, a za grupe preko 10 ljudi – 60 kuna po osobi.

Prema prijedlogu, za period od 1. studenog do 1. travnja (a u svrhu cjelogodišnjeg poslovanja otoka vitalnosti), jednokratna cijena ulaznice iznosit će 50 kuna po osobi, a za osobe od 12 do 18 godina, studente te one starije od 65 godina – 25 kuna. Obiteljska ulaznica koštat će 75, a za grupe 35 kuna.

Besplatan ulaz imat će djeca do 12 godina, predškolske i školske grupe s područja Malog Lošinja, vodiči i pratitelji grupa, članovi strukovnih udruga (Hrvatskog arheološkog i Muzejskog društva, ICOM-a, studenti arheologije i restauracije uz predočenje iskaznice), hrvatski branitelji te djeca poginulih i nestalih hrvatskih branitelja (uz predočenje valjanog dokumenta), a besplatno će se moći učiti i svakog prvog utorka u mjesecu od 9 do 13 sati.

Privremeno, početno radno vrijeme Muzeja Apoksiomena bit će svaki radni dan od 10 do 18 sati. Ukoliko veće grupe planiraju posjetiti Muzej morat će se najaviti 7 do 10 dana ranije putem telefona ili maila, a otvaranje objekta izvan radnog vremena plaćat će se oko 100 kuna. Muzej je prilagođen osobama s posebnim potrebama.

PONOSNI GRADONAČELNIK

Gradonačelnik Malog Lošinja Gari Cappelli osvrnuo se na veliku važnost statue za destinaciju i njezine stanovnike. – Nakon gotovo 20 godina od pronalaska statue u lošinjskom podmorju i 10 godina od početka pozicioniranja Lošinja kao »otoka vitalnosti«, prvenstveno polazeći od sporta, zdravlja i vitalnosti kao dijela kulturnog bogatstva arhipelaga, zaista je velika čast i privilegij dočekati dugoičekivano otvorenje Muzeja Apoksiomena. To što će Apoksiomen trajno biti smješten na Lošinju je od nemjerljive važnosti za čitavu lokalnu sredinu, a uz razvoj kulturnog i zdravstvenog turizma te kroz jačanje gospodarstva i sinergiju sa stanovnicima i turističkim subjektima, stvoreni su svi preduvjeti za razvoj cjelogodišnjeg turizma što je i prvotni cilj Grada i TZ-a, ponosno je izjavio Cappelli.

st statue i realizirao cjelokupni projekt izgradnje Muzeja. Uz puno osobnog angažmana prema nadležnim institucijama, uspio je u svojoj želji i cilju da statua bude smještena u mjestu svog pronalaska.

Antička kuhinja i rute

Ova svjetska atrakcija inspirirala je Turističku zajednicu Malog Lošinja da potakne svoje sugrađane, partnere i kompletno gospodarstvo na aktivno uključivanje u promociju Apoksiomena. S ciljem edukacija stanovnika i posjetitelja Turistička zajednica organizira brojna događanja i edukacije na temu antike i Apoksiomena.

Spajanjem antike i današnjeg modernizma te kako bi predstavili Lošinju kao destinaciju koja i danas njeguje mnogobrojne vrijednosti također njegovane i u antici, u suradnji sa stručnjacima osmišljena je dodatna edukacija na temu antike za tematske vodiče kao pripremu za Apoksiomenov dolazak. Pokrenut je projekt Apoksiomenova antička kuhinja, a povezivanje gastronomije u vrijeme antike i lošinjske gastronomije danas predstavlja dodatnu mogućnost za promociju lokalnih ugostiteljskih objekata. Osmišljene su i antičke kulturne rute Lošinja, regije i Hrvatske, kako bi gosti na raznim punktovima arhipelaga, regije i države osjetili i doživjeli kompletnu Apoksiomenu i antičku priču, a Lošinju bio važna točka hrvatskog kulturnog turizma.

Između ostalog, osmišljena je i »Apoksiomenova brošura« koja uvodi čitatelje u potpuni kulturni i destinacijski doživljaj, odnosno spoj prirode, zdravlja i kulture.

– Ova je godina uistinu iskorak u kulturnoj ponudi Lošinja. Otvorenje Muzeja Apoksiomena veliki je korak za Lošinju i njegove sugrađane, a uz sportski i zdravstveni, otvaraju se vrata cjelogodišnjem turizmu. Ovo je još jedna stepenica prema kvalitetnijem umrežavanju i to na svjetskoj razini – izjavila je direktorica TZG Malog Lošinja Đurđica Šimičić.

